

23.นิเวศวิทยาวัฒนธรรม : ญญแจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้แต่ง: อนุกุล ต้นสุพล

สาขาวิชา : ภูมิศาสตร์

ปีที่สร้างผลงาน : 2559

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอมุมมองของการพัฒนาที่ยั่งยืน ระดับของการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจัยพื้นฐานของความยั่งยืน แนวคิดการนำวัฒนธรรมเข้ามาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการนำเสนอแนวทางในการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้แนวคิดนิเวศวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานของการพัฒนา

การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยของการพัฒนาที่ยั่งยืน รูปแบบของความยั่งยืนใน ระดับของการพัฒนาที่ยั่งยืน ช่องว่างของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการศึกษาพบว่าพื้นฐานของแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนจะ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่าง 3 ปัจจัย คือ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยการพิจารณาถึงความยั่งยืนมักมีที่มาจาก ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิด ทฤษฎี ดั้งนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงมีมุมมองในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เชื่อว่าเมื่อแก้ปัญหาได้ก็สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนได้ แต่ มนุษย์ที่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหากลับไม่มีการดำเนินการ อย่างจริงจัง เช่น การเปลี่ยนวิถีคิด การปรับเปลี่ยนการปฏิบัติ ก็ยากที่จะให้กลไกของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเกิดขึ้น ดังนั้นควรที่จะย้อนมองกลับมาที่วัฒนธรรมซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผูกติด อยู่กับมนุษย์นอกเหนือไปจากการพิจารณาด้านเศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เป็นอยู่ขณะนี้ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมน้อยมาก ดังนั้นจึงควร ผสานวัฒนธรรมที่เป็นกรอบที่ดีสำหรับการดำรงชีวิตเข้าไปสู่ การพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถนำไปสู่สังคมที่ยั่งยืนที่อยู่ บนพื้นฐานของทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นเป็นหลักถึงแม้ว่าได้นำวัฒนธรรมเข้ามาเป็นส่วนประกอบของความยั่งยืน แล้วกลับพบว่ายังไม่ครอบคลุมเนื่องจากวัฒนธรรมยึดโยงอยู่กับ คน และในขณะที่คนผูกติดอยู่กับพื้นที่ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้อง พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมที่กำหนดความเป็นพื้นที่ นั่นคือ แนวทางหนึ่งที่มีทิศของการพัฒนาอย่างยั่งยืนควรดำเนินไป ได้แก่ แนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของนิเวศวิทยาวัฒนธรรม ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับระบบวัฒนธรรมควบคู่ไปกับระบบนิเวศ ของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นที่ระบบนิเวศ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มนุษย์ ใช้ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์และ แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ นั่นคือการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อม ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนควรอยู่บนพื้นฐานของระบบนิเวศ วัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

คำสำคัญ: นิเวศวัฒนธรรม, ความยั่งยืน, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

*****